

Додаток Б
Зведення зауважень і пропозицій на проект стандарту
UA SFM ST 02:2022 СТАЛЕ ЛІСОУПРАВЛІННЯ. ВИМОГИ (Проект) Перша редакція

1 Коментар про доцільність розробки стандарту

Найменування організації або фіз. особи (номер листа, дата)	Зауваження, пропозиція	Висновок розробника
	Зауважень не надходило	

2 Коментар про проект стандарту в цілому

Найменування організації або фіз. особи (номер листа, дата)	Зауваження, пропозиція	Висновок розробника
	Зауважень не надходило	

3 Коментар про сферу застосування стандарту

Найменування організації або фіз. особи (номер листа, дата)	Зауваження, пропозиція	Висновок розробника
	Зауважень не надходило	

4 Коментар про структуру стандарту

Зауваження, пропозиція	Висновок розробника
<p><i>Найменування стандарту, Додаток Г.</i> Додаток Г. Вимоги до насаджень та дерев поза лісом (ТОФ) фактично дублює основну частину Стандарту. Фактично ТОФ не є лісом – «Насадження та дерева, що ростуть за межами територій, визначених національним законодавством як землі лісогосподарського призначення».</p> <p>Пропозиція:</p> <p>1. Додаток Г. доопрацювати в окремий розділ, змінивши назву основного Стандарту. Наприклад: «Стале лісоуправління та стале управління ТОФ. Вимоги» «Стале управління лісами, насадженнями та деревами поза лісом. Вимоги» Або</p> <p>2. Для насаджень та дерев поза лісом розробити окремий стандарт «Вимоги до насаджень та дерев поза лісом (ТОФ)»</p>	<p><u>Відхилено</u> Робоча група має спиратися на структуру базового стандарту, а в ньому це додаток, а у пункті Е цього додатку зазначено: «Якщо національний процес встановлення стандартів погоджується розробити конкретні вимоги та/або стандарт(и) для ТОФ, усі вимоги PEFC ST 1003:2018 будуть застосовні».</p>

<p>Додаток В. Вимоги до плантацій «До плантацій на землях лісогосподарського призначення застосовують усі вимоги основної частини цього Стандарту, за винятком наступних індикаторів:» З контексту не зрозуміло, чи перелічені індикатори не застосовують до «лісових плантацій», чи застосовують з певними відмінностями. Якщо не застосовують, то навіщо вводити додаткові субіндикатори 8.2.2.5 та 8.4.5.6 до частини, яка не застосовується.</p> <p>У таблиці графа «Тлумачення щодо лісових плантацій» виписана не коректно. Потребують уточнення і більш чіткого викладення тлумачення: - «Вимога застосовується на рівні одиниці лісоуправління. У межах одиниці лісоуправління плантації необхідно доповнювати буферними зонами та відведеними ділянками, які призначені для захисту навколишнього середовища та виконання екологічних, культурних та соціальних функцій»;</p> <p>Пропозиція: Додаток В. Вимоги до плантацій – вилучити. Вимоги стандарту, що не застосовуються до лісових плантацій, зазначити у примітках в основній частині Стандарту. Можливо зведений перелік винятків винести у окрему таблицю (за прикладом Г3. Зведений перелік вимог, які не застосовують до TOF). Потребує уточнення і більш чіткого викладення.</p>	<p><u>Прийнято</u> Вимоги стандарту, що не застосовуються до лісових плантацій, зазначити у примітках в основній частині Стандарту. Зведений перелік винятків викласти в додатку В..</p> <p><u>Прийнято</u> Вимога застосовується на рівні одиниці лісоуправління. Плантації мають бути оточені буферними зонами або ділянками, які призначені для захисту навколишнього середовища та виконання екологічних, естетичних та соціальних функцій;</p>
--	--

5 Коментарі про окремі структурні елементи проекту стандарту

Структурний елемент стандарту	Зауваження, пропозиція	Висновок розробника
Повідомлення про авторські права	Офіційні версії цього документа складені українською та англійською мовою , Пропозиція: Офіційні версії цього документа складені українською та англійською мовами	<u>Прийнято</u> Офіційні версії цього документа складені українською та англійською мовами, ...
2 Нормативні посилання	Лісовий кодекс України.- варто вказати рік (редакцію) ?	<u>Відхилено</u> У такому випадку стандарт доведеться змінювати з кожною зміною Лісового кодексу, навіть якщо ці зміни не впливають на його вимоги.
Терміни та визначення	3.6 Сертифікована площа (Certified area) Лісова площа, що охоплюється системою сталого лісоуправління відповідно до стандарту UA SFM ST 02 Стале лісоуправління. Загальні положення.	<u>Прийнято</u> 3.6 Сертифікована площа (Certified area) Лісова площа, що охоплюється системою сталого лісоуправління відповідно до стандарту UA SFM ST 02:2022 Стале Лісоуправління. Вимоги

Структурний елемент стандарту	Зауваження, пропозиція	Висновок розробника
	<p>Пропозиція: Замінити назву стандарту на UA SFM ST 02:2022 СТАЛЕ ЛІСОУПРАВЛІННЯ. ВИМОГИ</p> <p>3.19 Лісова плантація (Forest plantation) За наведеним визначенням всі штучно створені ліси можна віднести до лісових плантацій. Про це наголошують правки, внесені до Примітки 3 порівняно з діючим стандартом (Для України лісова плантація – ділянка землі зі штучно створеними насадженнями швидкорослих та / або технічно цінних лісових порід...; У проєкті - Для України лісова плантація – ділянка землі зі штучно створеними насадженнями лісових порід...).</p> <p>Якщо мета віднести штучно створені ліси до плантаційних (як на практиці за визначенням FSC) – таке визначення (термін) можна залишити.</p> <p>Проте в Україні, як правило, термін «Лісові плантації» вживається дещо в іншому значенні.</p> <p><i>Приклад 1:</i> «Лісові плантації (плантаційні ліси) – лісові культури з прискореним ростом рослин, створені з метою скорочення термінів вирощування спеціальної лісової продукції.»</p> <p><i>Приклад 2:</i> «Плантаційні лісові культури різного цільового призначення для отримання як деревини (грубих, середніх, тонких сортиментів, деревної біомаси тощо) так і не деревних лісових ресурсів (новорічні ялинки, живиця, лікарська, технічна та харчова сировина тощо)»</p> <p><i>Джерело: Маурер В. М., Гордієнко М.І., Бровко Ф. М., Фучило Я. Д., Пінчук А.П., Кичиліук О. В., Іванюк І. В. Теоретичні та технологічні основи відтворення лісів на засадах екологічно орієнтованого лісівництва ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ Науково-технічна інформація, Випуск №2, березень, 2009</i></p>	<p><u>Відхилено</u> Оскільки трактування цього визначення уже обговорювали неодноразово на попередніх засіданнях Робочої групи і було прийнято консенсусом.</p>

Структурний елемент стандарту	Зауваження, пропозиція	Висновок розробника
	<p>3.19 Лісова плантація (Forest plantation) У проєкті стандарту цей термін вживається у різних значеннях: Вступ та пункт 1.2 – «плантацій на землях лісогосподарського призначення»; пункт 3.16 – «плантації лісових порід»; пункт 8.1.6 – «лісові плантації»; пункт 8.2.11.1 – «плантаційних насадженнях»; «плантаційного вирощування недеревинної лісової продукції»; пункт 8.4.5.5 – «плантацій інтродукованих видів»;</p> <p>Пропозиція: Якщо у всіх цих випадках мається на увазі «лісова плантація» - внести правки згідно визначення (п.3.19). Якщо це різні плантації – доцільно дати визначення кожної з них.</p>	<p><u>Прийнято частково</u> Вступ та пункт 1.2 – «лісових плантацій на землях лісогосподарського призначення»; пункт 3.16 – «лісові плантації»; пункт 8.1.6 – «лісові плантації»; пункт 8.4.5.5 – «лісових плантацій інтродукованих видів»; <u>Відхилено</u> стосовно субіндикатора 8.2.11.1, оскільки тут конкретизовані види насаджень 8.2.11.1 Добрива можна використовувати лише у плантаційних насадженнях, на постійних лісонасінних ділянках, лісонасінних плантаціях, у розсадниках і теплицях та у разі плантаційного вирощування недеревинної лісової продукції.</p>
	<p>3.40 Самозалісена, ділянка (Self-forested plot)</p> <p>Пропозиція: Додати джерело: Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо збереження лісів» від 20.06.2022 № 2321-IX</p>	<p><u>Прийнято</u> 3.40 Самозалісена ділянка (Self-forested plot) Земельна ділянка будь-якої категорії земель (крім земель лісогосподарського призначення, природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення) площею понад 0,5 гектара, вкрита лісовою рослинністю, залісення якої відбулося природним шляхом (Джерело: Лісовий кодекс України).</p>
Терміни та визначення	<p>3.9 значні великі ландшафти</p> <p>Пропозиція: Залишити або значні, або великі Або як примітка г – значущі</p>	<p><u>Прийнято</u> відповідно оригіналу d) Contributing to globally, regionally and nationally significant large landscapes with natural distribution and abundance of naturally occurring species: г) вносять вклад в глобально, регіонально та національно значущі великі ландшафти з природним розповсюдженням і рясністю видів, що природно трапляються...</p>

Структурний елемент стандарту	Зауваження, пропозиція	Висновок розробника
	<p>3.10 Динамічний комплекс угруповань рослин, тварин і мікроорганізмів, а також</p> <p>Пропозиція: угруповання</p>	<p><u>Прийнято</u> Динамічний комплекс угруповань рослин, тварин і мікроорганізмів, а також...</p>
	<p>3.13 Полезахисні лісові смуги (Field protection forest strips)</p> <p>Пропозиція: Англ. мовою forest windbreaks / shelterbelts</p>	<p><u>Прийнято частково</u> 3.13 Полезахисні лісові смуги (Forest windbreak (field protection) strips)</p>
	<p>3.21 Примітка 1: 2) технології з безпосереднім введенням в організм підготовленого за його межами успадкованого матеріалу, у тому числі методом мікроін'єкції, макроін'єкції і мікроінкапсулювання;</p> <p>Пропозиція: макроін'єкції</p>	<p><u>Прийнято</u> Примітка 1: 2) технології з безпосереднім введенням в організм підготовленого за його межами успадкованого матеріалу, у тому числі методом мікроін'єкції, макроін'єкції і мікроінкапсулювання;</p>
	<p>3.21 Примітка 2: 2) ...дерев, не рахуються наступні технології</p> <p>Пропозиція: Не вважаються</p>	<p><u>Прийнято</u> Примітка 2: 2) ...дерев, не вважаються наступні технології...</p>
	<p>3.23 Зелені насадження (Green plantings)</p> <p>Пропозиція: Urban greening</p>	<p><u>Прийнято</u> 3.23 Зелені насадження (Urban greening)</p>
	<p>3.25 Інтродуценти (Introduced species)</p> <p>Пропозиція: Більш вживаним є non-native species</p>	<p><u>Відхилено</u> У посиланні на оригінал вжито Introduced species</p>
	<p>3.40 Самозалісена ділянка (Self-forested plot)</p> <p>Пропозиція: self-seeded forest plot</p>	<p><u>Прийнято</u> 3.40 Самозалісена ділянка (Self- seeded forest plot)</p>

Структурний елемент стандарту	Зауваження, пропозиція	Висновок розробника
	<p>3.46 3. Полезахисні лісові смуги на землях сільськогосподарського призначення – мінімальна ширина 3 м</p> <p>Пропозиція: 3. Полезахисні лісові смуги на землях сільськогосподарського призначення – мінімальна ширина 3 м (у віці до 30 років за крайніми рядами+міжряддя, для старших насаджень – за проекцією крон) Джерело: Правила утримання та збереження...</p>	<p><u>Прийнято</u> 3. Полезахисні лісові смуги на землях сільськогосподарського призначення – мінімальна ширина 3 м (у віці до 30 років за крайніми рядами+міжряддя, для старших насаджень – за проекцією крон)</p>
<p>4.1 Загальні вимоги 4.1.1 Вимоги до сталого лісоуправління, що визначені цим стандартом, стосуються: а) управління та господарської діяльності, які застосовуються на рівні лісогосподарських підрозділів, або на іншому відповідному рівні, щоб забезпечити досягнення усіх вимог на рівні юридичної особи – одиниці лісоуправління (FMU).</p>	<p>Доцільно дати визначення терміну «одиниця лісоуправління (FMU)» у розділі 3 Терміни та визначення.</p>	<p><u>Прийнято</u> 4.1.1 Вимоги до сталого лісоуправління, що визначені цим стандартом, стосуються: а) управління та господарської діяльності, які застосовуються на рівні лісогосподарських підрозділів, або на іншому відповідному рівні, щоб забезпечити досягнення усіх вимог на рівні юридичної особи – одиниці лісоуправління (FMU). Одиниця лісоуправління (FMU) — територія з чітко визначеними межами, на всій або на частині якої є ліс або ТОФ і яка управляється відповідно до єдиного плану господарювання. Примітка 1. Єдиний план господарювання може розроблятися для юридичної особи або її філій, представництв, відділень чи інших відокремлених підрозділів а також для фізичних осіб. Примітка 2. Одна юридична особа може мати одну або кілька одиниць лісоуправління.</p> <p>3 проєкту ПОРЯДКУ ведення лісовпорядкування 4. Об'єктом лісовпорядкування є лісові ділянки та нелісові землі, які надані в користування або власність в установленому порядку та використовуються для потреб лісового господарства, а також полезахисні лісові смуги, розташовані на землях сільськогосподарського призначення, надані у постійне користування державним або комунальним спеціалізованим</p>

Структурний елемент стандарту	Зауваження, пропозиція	Висновок розробника
		<p>підприємствам або в оренду фізичним та юридичним особам, захисні насадження лінійного типу площею не менше 0,1 гектара, інші лісовкриті землі (далі – ліси).</p> <p>Одночасно впорядковуються усі ліси, які належать лісокористувачу або його філіям, представництвам, відділенням чи іншим відокремленим підрозділам на праві власності, постійного користування, зареєстрованим відповідно до Закону України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень", або межі яких підтверджені планово-картографічними матеріалами лісовпорядкування, та усі полезахисні лісові смуги, які надані в оренду фізичній або юридичній особі відповідно до договору оренди землі, укладеному відповідно до вимог статті 371 Земельного кодексу України.</p>
<p>8.2.1 Життєздатність лісових екосистем необхідно підтримувати або зміцнювати, а деградовані лісові екосистеми відновлювати у тих випадках, коли це економічно доцільно, використовуючи природну структуру та процеси, і профілактичні біологічні заходи.</p>	<p>коли це економічно та екологічно доцільно, - у Степу варто враховувати й екологічну доцільність відновлення деградованих штучних насаджень, що не відповідають умовам</p>	<p><u>Відхилено</u></p> <p>Це індикатор з базового стандарту, який можна змінювати леше у тонкощах перекладу.</p>
<p>8.2.11.1 Добрива можна використовувати лише у плантаційних насадженнях, на постійних лісонасінних ділянках, лісонасінних плантаціях, у розсадниках і теплицях та у разі плантаційного вирощування недеревинної лісової продукції</p>	<p>Чи є різниця між недеревною та недеревинною ЛП?</p>	<p><u>Прийнято до відома</u></p> <p>8.2.11.1 Добрива можна використовувати лише у плантаційних насадженнях, на постійних лісонасінних ділянках, лісонасінних плантаціях, у розсадниках і теплицях та у разі плантаційного вирощування недеревної лісової продукції</p>
<p>Додатковий субіндикатор 8.2.2.5 «На етапі створення лісових плантацій планування їхнього розміщення необхідно здійснювати таким чином, щоб вони були частиною буферних зон і відведених територій, які призначені для захисту навколишнього середовища і виконують екологічні, культурні та соціальні функції.»</p>	<p>Потребує уточнення і більш чіткого викладення.</p>	<p><u>Прийнято</u></p> <p>8.2.2.5 На етапі створення лісових плантацій планування їхнього розміщення необхідно здійснювати таким чином, щоб вони були частиною буферних зон і ділянок, які призначені для захисту навколишнього середовища і виконують екологічні, естетичні та соціальні функції.</p>

Структурний елемент стандарту	Зауваження, пропозиція	Висновок розробника
8.4.1 видовому та генетичному рівнях. .	Зайва крапка в кінці речення	<u>Прийнято</u> 8.4.1 ...видовому та генетичному рівнях.
8.4.8.4 близьких до природних.	Наближених до природних	<u>Прийнято</u> 8.4.8.4 ...наближених до природних.
8.5.4.2 У гірських лісах Карпат Організація не повинна прокладати трелювальні волоки ближче ніж за 20 метрів від постійних і 10 метрів від тимчасових водотоків, у місцях витоків річок та навколо них.	20 метрів від постійних і 10 метрів від тимчасових водотоків - є досить суб'єктивним. Варто визначити точку відліку водотоків, наприклад, максимально чи нормально підпертого рівня води	<u>Відхилено</u> Оскільки це прямиий витяг з Правил рубок головного користування в гірських лісах Карпат
Додаток В. Вимоги до «плантацій» Додаток В встановлює вимоги до насаджень, що відповідають визначенню «плантації» згідно з пунктом 3.18 цього Стандарту, та які розміщені на землях лісогосподарського призначення.	Замінити «пунктом 3.18» на «пунктом 3.19».	<u>Прийнято</u> Додаток В встановлює вимоги до насаджень, що відповідають визначенню «плантації» згідно з пунктом 3.20 (згідно доповнень) цього Стандарту, та які розміщені на землях лісогосподарського призначення.
Додаток Г. Вимоги до насаджень та дерев поза лісом (ТОФ)	Фактично ТОФ не є лісом – «Насадження та дерева, що ростуть за межами територій, визначених національним законодавством як землі лісогосподарського призначення». Вживати у вимогах щодо насаджень та дерев поза лісом (ТОФ) нижче перелічені терміни не коректно: лісові ресурси; недеревна продукція лісу або недеревна лісова продукція; лісогосподарська діяльність; лісогосподарські заходи; лісогосподарські послуги; лісоуправління; ліс; лісові екосистеми; продуктивна функція лісів; лісові продукти; біологічного різноманіття у лісових екосистемах; екологічно важливі лісові ділянки ведення лісового господарства.	<u>Відхилено</u> Оскільки на попередньому засіданні Робочої групи прийняте протилежне рішення і у базовому стандарті ці визначення вжиті.

Структурний елемент стандарту	Зауваження, пропозиція	Висновок розробника
	Проте у п.7.2.1 вживається «стале управління ТОФ». Скорочення «ТОФ» замінити на «ТОФ».	<u>Прийнято</u> 7.2.1 Управлінський персонал, працівники, надавачі послуг (виконавці робіт) та власники земельних ділянок повинні бути забезпечені достатньою інформацією і проходити безперервне навчання з питань сталого управління ТОФ,...

Голова

Робочої групи з

розробки та оновлення стандарту

Ю. М. Марчук